

Arkivsaksnr: 2023/6650-0

Sakshandsamar: Hermund Mjelstad

Dato: 04.05.2023

Utval	Utvalssak	Møtedato
Rovviltnemnda region 1	6/2023	16.05.2023

Lisensfelling av jerv i rovviltregion 1 for 2023 - 2024

Innstilling

1. Rovviltnemnda opnar for lisensfelling av jerv i perioden 10.09.2023 – 15.02.2024. Til saman kan det fellast 8 jervar i heile Region 1. Irregulær avgang eller skadefelling gjennomført etter nemnda/Miljødirektoratet sitt vedtak blir belasta kvoten.

2. Desse bestemmelsane gjeld for lisensfellinga:

- Oppdatert informasjon om kvote blir lagt ut på tlf. 51568900. Alle jegerar pliktar å halde seg orienterte om kvoten som er att.

- Felt dyr skal straks meldast til Statsforvaltaren og Statens naturoppsyn. Felt dyr skal synast fram for Statens naturoppsyn for kontroll. Den som skyter på jerv utan at han blir felt plikter å melde frå straks til Statsforvaltaren og næraste politimynde. Statsforvaltaren avgjer korleis det vidare ettersøket skal gjennomførast.

- Hagle og rifle er tillatt ved lisensfelling på jerv. Sjå elles viltlova sine bestemmelsar for mellom anna utøving av jakt, felling og fangst (forskrift av 22.mars 2002, sist endra 16.05.2012).

- Det er høve til bruk av båas til fangst av jerv dersom det etter søknad blir gitt løyve til det av Statsforvaltaren.

- Lisensfelling er knytt til eigedomsretten til jakt og fangst. Løyve frå jaktrettshavar til lisensfelling er difor naudsynt.

- Statsforvaltaren administrerer lisensfellinga

Saksprotokoll i Rovviltnemnda region 1 - 16.05.2023

Handsaming i møte

Startdato for lisensfellingsperioden for jerv endra til 20. august.
Samrøystes vedteke.

Vedtak

1. Rovviltnemnda opnar for lisensfelling av jerv i perioden 20.08.2023 – 15.02.2024.

Til saman kan det fellast 8 jervar i heile Region 1. Irregulær avgang eller skadefelling gjennomført etter nemnda/Miljødirektoratet sitt vedtak blir belasta kvoten.

2. Desse bestemmelsane gjeld for lisensfellinga:

- Oppdatert informasjon om kvote blir lagt ut på tlf. 51568900. Alle jegerar pliktar å halde seg orienterte om kvoten som er att.*
- Felt dyr skal straks meldast til Statsforvaltaren og Statens naturoppsyn. Felt dyr skal synast fram for Statens naturoppsyn for kontroll. Den som skyter på jerv utan at han blir felt plikter å melde frå straks til Statsforvaltaren og næraste politimynde. Statsforvaltaren avgjer korleis det vidare ettersøket skal gjennomførast.*
- Hagle og rifle er tillatt ved lisensfelling på jerv. Sjå elles viltlova sine bestemmelsar for mellom anna utøving av jakt, felling og fangst (forskrift av 22.mars 2002, sist endra 16.05.2012).*
- Det er høve til bruk av bås til fangst av jerv dersom det etter søknad blir gitt løyve til det av Statsforvaltaren.*
- Lisensfelling er knytt til eigedomsretten til jakt og fangst. Løyve frå jaktrettshavar til lisensfelling er difor naudsynt.*
- Statsforvaltaren administrerer lisensfellinga*

Saksopplysningar

Politiske føringar og lovverk

Desse dokumenta er lagt til grunn for saksframlegget:

- St.meld.nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur
- Innst.S.nr 174 (2003-2004)
- Lov av 19.06.2009 nr 100. Lov om forvaltning av naturens mangfold
- Forskrift av 19.03.2005 Om forvaltning av rovvilt
- Forvaltningsplan for rovvilt i Region 1, revidert i 2014
- Data frå overvakingsprogram for rovvilt, Rovdata
- Rovviltforliket i Stortinget, Dokument 8:163 S(2010-2011) av 16.06.2011
- St.meld.nr. 21, Ulv i norsk natur (2015-2016)

Lisensfelling av jerv

Saksopplysningar

Ettersom startdatoen for lisensfellinga vart endra til 20. august frå 2022, fører dette til at nemnda må gjere vedtak om kvote for lisensfelling tidlegare enn før, for at det skal vere mogleg å gjennomføre klagebehandlinga før fellingsperioden startar. Det betyr og at nemnda får eit svakare kunnskapsgrunnlag for sitt kvotevedtak.

Lisensfellingsperioden for jerv er 20. august til 15. februar. Det er ikkje nasjonale mål om ynglingar av jerv eller anna rovvilt i Region 1. Rovviltnemnda har difor alltid mynde til å kunne vedta kvote for lisensfelling etter rovviltforskrifta §7. I Region 1 er det store beiteinteressar, og tiltak mot rovviltskade vil i stor grad vere ulike former for felling. Stortinget har seinast i rovviltforliket frå 2011 understreka at lisensfelling skal vere viktigaste reiskap for felling.

Det er likevel slik at også i Region 1 skal ein ta omsyn til nasjonale mål for jerv. Difor er det og krav om fastsetting av kvote. Rovviltnemnda skal legge til grunn data frå nasjonalt overvakingsprogram, Statens naturoppsyn (SNO) sin dokumentasjon av førekkomsten av jerv i Region 1 og tilgrensande område i spesielt Region 3, og skadesituasjonen ved vedtak om lisensfelling på jerv (jf forvaltningsplanen pkt 8.7). Klima- og miljødepartementet har i handsaming av klagesaker streka under at *"prinsippet om arealdifferensiering ikke er ensbetydende med at områder som er prioritert til beitebruk til enhver tid skal være frie for rovvilt, eller at beitedyr skal utelukkes i områder hvor rovdyr gis prioritet."* På den andre sida seier forvaltningsplanen at rovpattedyr med skadepotensiale er uønska i regionen.

Rovviltforliket gjentek regjeringa si hovedprioritering av lisensfelling som hovedregime for uttak av jerv. Ekstraordinære uttak skal haldast så låge som råd. Samstundes er det sagt at *"i de tilfeller der lisensfelling ikke gir tilfredsstillende uttelling, skal miljøforvaltningen så langt det er mulig sørge for at resterende kvote tas ut i de områdene lisensfellingskvote er gitt. Uttak i det som av rovviltnemndene er definert som prioriterte beiteområder i de enkelte regionene blir prioritert."* Region 1 er fullt ut definert som prioritert beiteområde.

Pr 2. mai i år er det registrert 39 ynglingar i landet i 2023 (45 i 2022). Arbeidet med hiregistreringar og moglege hiuttak held fram, slik at desse tala vil endre seg. Miljødirektoratet/SNO arbeider med eit hiuttak i Luster kommune, men har ikkje gjennomført dette pr. i dag. Det er registrert fem ynglingar i nabofylket Oppland, m.a. eit i Sjøk kommune. Nasjonalt bestandsmål er 39 årlege ynglingar. Rovdata legg fram offisielle tal 1. oktober.

I vår region har det pr. 2.05.2023 vore ekstraordint uttak av ein jerv (hann) i Årdal kommune. I løpet av lisensjakta i sesongen 2022/2023 vart ingen jerv felt.

Det er pr. i dag framleis jerv i området Indre Sogn, men tala er usikre. Det er elles i vinter registrert/dokumentert jerv i kommunane Sogndal, Sunnfjord, Høyanger, Luster, Stryn, Lærdal, Årdal, Ullensvang og Suldal. Jervebestanden i landet ligg om lag på det nasjonale bestandsmålet, og er rekna til å vere rundt 350 vaksne individ i gjennomsnitt dei siste tre åra. Bestanden er rekna til å vere stabil.

I 2022 vart det i regionen vår dokumentert ein jerveskade i Luster kommune og to i Stryn kommune.

Så langt i 2023 er det pr. 2. mai registrert ein kongeørnskade i Sauda, men det er tidleg i beitesesongen og lite beitedyr ute enno.

Vurdering

Den nasjonale bestanden av jerv ligg om lag på, eller noko over på bestandsmålet (2022), og har vore noko redusert dei siste to åra.

På den eine sida er det viktig å ha ei tilstrekkeleg kvote for å kunne ta ut jerv på lisensfelling. Det gjeld både dei dyra som kan tenkast å ha fast tilhald innanfor regionengrensa, men ikkje minst dyr som nyttar grenseområde mot Oppland og kanskje og Agder/Telemark. Jerven sin vandringskapasitet og utfordringa med å framskrive situasjonen fram til midten av februar neste år, gjer det vanskeleg å gje råd om ei talfesta kvote.

På den andre sida tilseier røyntslene med lisensfelling at få dyr blir tatt ut i Region 1. Uttaket varierer mellom 0 og 1 dyr pr sesong. Det er likevel eit mål at fleire dyr skal takast ut gjennom lisensjakta og KLD har vedteke forskriftsendring for å få meir effektiv lisensjakt. Sogn og Fjordane har tidlegare vore med i eit prøveprosjekt med meir effektiv lisensjakt (Luster og Årdal). Prøveordninga er frå 2020/2021 gjort permanent, men utan at dette automatisk vil føre til at ein større del av fellingskvoten blir felt. Utfordringane med vêr, klima og terreng vil framleis vere største hendera for felling i vår region. Kvotefastsetting er uttrykk for eit maksimalt forsvarleg uttak, der førekomst og skadepotensiale blir vurdert opp mot bestanden si evne til overleving på lang sikt. Sjølv om førekomsten av jerv tilsynelatande er meir spreidd enn før, vurderer vi sjansen for innvandring framleis som størst i Indre Sogn og Nordfjord (Stryn) i Vestland. Ut frå observert jerv i vinter vil skadepotensiale vere størst i Indre Sogn/Nordfjord og i områda rundt/i Suldal kommune.

Som for ulv er det først og fremst skadepotensiale som er avgjerande for om det blir tilrådd kvote for lisensfelling. Erfaringa gjennom mange år med jerv og jerveskader viser at skadeomfang kan bli betydeleg dersom det er jerv i beiteområda. Når bestanden av jerv er over bestandsmålet er lisensfelling i tråd med rovviltforliket av 2011, rovviltforskrifta § 10, jf. § 7 og naturmangfaldlova § 18 første ledd bokstav c. Vilkår for lisensfellinga er i samsvar med regional forvaltningsplan, jf. rovviltforskrifta § 6.

I 2023 er det registrert fem ynglingar i tidlegare Oppland fylke. Bestandsmålet for fylket er fire ynglingar pr. år. Det er frå Innlandet (Oppland) jervane stort sett kjem inn, og vedtaka og forvaltninga der har såleis stor innverknad på region 1, spesielt for Vestland, men og lenger sør. Det er vidare slik at det er dei mange ekstrauttaka både av hi og enkeltdyr i den nordlege delen av Vestland som gjer at regionen har hatt eit rimeleg lågt skadeomfang dei siste åra.

Vedlegg